

Szarajevóba látogatott az MHTT

Április 20. és 23. között rendezte szakmai tanulmányútját a Magyar Hadtudományi Társaság Bosznia-Hercegovinába. A többször – először a COVID19 járvány, majd az ukrajnai háború miatt – elhalasztott utazás célja az ország biztonsági környezetének megismerése mellett az EUFOR Althea béketámogató műveletnek otthont adó Camp Butmirba szervezett látogatás volt.

A negyven fős társaság a kora délutáni órákra érte el Bosznia-Hercegovina fővárosát, ahol rövid városnézés keretében Hornyik Anna idegenvezető nyújtott részletes tájékoztatást a multikulturális ország történelmi-, vallási- és etnikai sajátosságairól. A városnézés során a csoport meglátogatta a Latin hidat, ahol 1914. június 28-án Gavrilo Princip szélsőséges szerb diák merényletet követett el Ferenc Ferdinánd ellen; a 16. századi Gazi Husrev-beg dzsámít, illetve a Viječna Vratat (Örökláng), amely a II. Világháború katonai és polgári áldozatainak állít emléket Sarajevóban. A közös túrát követő szabadidőben a társaság ellátogatott a rézművesek utcájába, azaz a bazárba, valamint megtekintette az 1864-ben megnyitott Sarajevska Pivarat, a sörgyárat.

Az Magyar Hadtudományi Társaság csoportját a butmiri látogatás során Dr. Hajós Dezső ezredes, az MHTT kommunikációs elnökhelyettese fogadta, aki jelenleg az EUFOR összekötő részlegének vezetőjeként teljesít szolgálatot a műveleti területen. A látogatás során Somogyi Zoltán dandártábornok, EUFOR törzsfőnök, Dr. Horváth Gábor EUFOR politikai tanácsadó, Mák András alezredes NATO HQ HR tanácsadó, Márki Gábor alezredes, EUFOR összekötő tiszt, illetve Balogh László alezredes, EUFOR táborparancsnok részletesen tájékoztatta a résztvevőket Bosznia-Hercegovina biztonsági kihívásairól, az ország politikai struktúrájáról, az etnikai alapon rendeződő politikai pártok okozta feszültségekről, valamint az ország euroatlanti integrációs törekvéseinek korlátairól. Az egyedülálló államszerkezet által indukált politikai és gazdasági nehézségeken túl a látogatók a 2006-ban alakult, és kivételesen állami szinten működő Bosznia-Hercegovina Fegyveres Erőinek kihívásaival is megismerkedtek. A szakmai program során Prof. Dr. Szenes Zoltánt, az MHTT elnökét hivatalos látogatás keretében fogadta Helmut Habermayer vezérőrnagy, az Európai Unió bosznia-hercegovinai békefenntartó erőinek parancsnoka, valamint Bakir Bekiroglu ezredes, a sarajevói NATO Parancsnokság parancsnokhelyettese.

2023. április 22-én a magyar katonáknak a mostari Öreg-híd (Stari Most) újjáépítésében végzett munkáját megörökítő emléktábla koszorúzására került sor a hercegovinai város polgármesteri hivatalának parkjában. A Magyar Műszaki Kontingens 1997 szeptembere és 1999 decembere között elsősorban a lerombolt híd elemeinek folyóból történő kiemelésében játszott kiemelkedő szerepet. Segítségüknek, illetve a széleskörű nemzetközi összefogásnak köszönhetően az újjáépített Stari Most 2004. július 23. óta nem csupán a város, de a megbékélés jelképeként pompázik újra a Neretva folyó felett. A városi idegenvezetést követően ez az egyedülálló hangulatú város adott otthont a Társaság ünnepi vacsorájának is, ahol a bosnyák konyha jellegzetes ízvilágával is megismerkedhettek a vendégek.

A Magyar Hadtudományi Társaság április 23-án helyi tárlatvezető kíséretében Tito elnök egykori atombunkerébe látogatott. A délszláv válságot megelőző időszakban az ún. „titoizmus” Jugoszlávia-szerte hamis biztonságérzetet keltett az emberekben, Josip Broz Tito államelnök

azonban számtalan vészhelyzeti tervvel rendelkezett, melynek következtében bunkerek százai maradtak hátra a volt Jugoszlávia utódállamaiban. Ezek közül is kiemelkedik a bosznia-hercegovinai Konjic városa közelében található Tito Bunker, melynek építését Tito akkor rendelte el, amikor a második világháborút követően a Szovjetunió és a Nyugat közötti nukleáris fegyverkezési verseny kezdett elmérgesedni. Az atomkonfliktus esetén akár 350 embernek – a tagköztársaságok vezetői és az elnök köre – is védelmet nyújtó szerkezetben lakónegyedek, konferenciaterem, irodák, illetve stratégiai tervezési helyiségek is rendelkezésre állnak. A bunker egészen Jugoszlávia felbomlásáig államtitok volt.

A négynapos szakmai kirándulás kiváló lehetőség volt arra, hogy általános ismereteinket elmélyítsük, illetve Bosznia-Hercegovináról alkotott – sok esetben sztereotip – gondolkodásunkat új szemléletmóddal bővítsük. Kifejezetten érdekes ez akkor, amikor különböző területek szakértői más-más perspektívából, mégis közösen vitatják meg a régió lehetőségeit, kihívásait.

Szöveg/fotók: Fülöp Dóra

